

"Bir Yaz Gecesi Rüyası" Sahne Müziği Op.61'den Bölümler

Work Title	Musik zu <i>Ein Sommernachtstraum</i>
Alternative Title	A Midsummer Night's Dream
Composer	Mendelssohn, Felix
Opus/Catalogue Number	Op. 61, MWV M 13
Movements/Sections	14 movements
Year/Date of Composition	1842
First Performance	1826-08-26 <i>Ouverture (Op.21)</i> Berlin: Abraham Mendelssohns Wohnhaus. Felix Mendelssohn, conductor. 1827-02-20 <i>Ouverture (Op. 21)</i> (first public performance) Stetin: Carl Loewe, conductor 1843-10-14 <i>Ouverture und Bühnenmusik (Opp.21 & 61)</i> Potsdam: Neuen Palais. Felix Mendelssohn, conductor
First Publication	1844, 1848 - Leipzig: Breitkopf und Härtel • <i>Vocal Score</i> - Plate 7040, 115 pages (1844) • <i>Full Score</i> - Plate 7774, 177 pages (1848)
Librettist	William Shakespeare (1564-1616)
Language	English ; German
Dedication	King Friedrich Wilhelm IV
Composer Time Period	Romantic
Piece Style	Romantic

Mendelssohn'un 17 yaşında, Shakespeare'in "Bira Yaz Gecesi Rüyası" oyunundan esinlenerek yazdığı uvertür, tüm müzik otoritelerince bir deha ürünü sayılmış ve genç bestecinin yaratıcı gücünün olgunlaşmasını, kişiliğinin başlangıcını müjdeleyen bir eser olarak kabul edilmiştir.

1826'da Berlin'de, ablası Fanny ile Shakespeare'in bu ünlü piyesini okuduktan sonra çok beğenerek dört el piyano için bir uvertür yazan Mendelssohn, daha sonra eserin orkestrasyonunu 6 Ağustos'ta tamamlamıştır. Ertesi yıl 29 Nisan 1827'de Stettin'de halk önünde, açık havada ilk kez çalınan uvertür çok beğenilmiş, piyesin temsillerinde de yer almıştır. 17 yıl sonra, Prusya Kralı Friedrich Wilhelm'in isteği üzerine, Potsdam'da açılacak yeni Krallık Tiyatrosu'nda oynanması düşünülen Bir Yaz Gecesi Rüyası için Mendelssohn bu kez eserin tümü için bir müzik hazırlamış ve Op.21 Uvertür'ünün temalarını kullanarak 1842'de bir sahne müziği yazmıştır. Op.61 olarak numaralanan bu sahne müziği Uvertür, Scherzo, Benekli Yılanlar, İntermezzo, Nocturne, Düşün Marşı, Palyaçoların Dansı, Perilerin Marşı, Matem Marşı, Kaba Dans, Finale gibi 13 ayrı müziğin eklenmesiyle oluşturulmuştur. Bu sahne müziğinden düzenlenen

orkestra süiti ise uvertür, scherzo, noktürn ve intermezzo şeklinde de seslendirilmektedir.

Genç besteciyi bir anda ünlü yapan Uvertür, 4/4'lük ölçüde, parlak Mi Majör tonda ve oldukça çabuk (Allegro di molto) tempoda başlar ve hemen Shakespeare'in masal dünyasında geçen oyununun büyümlü havasını yaratır. Ayrı ayrı kişilerin motiflerini, perilerin dans ve şarkılarını, aşıkların duygularını, Titania'nın zarıflığını, Puck'un uçarılığını canlandırır. Eser, üfleme çalgıların sürdünlü duyurdukları dört akorla başlar ve yaylıların pizzicato pasajıyla bize Oberon'un periler dünyasının kapısını açarken ilk temayı sunar. Birkaç ölçü sonra da ikinci tema av kornosu şeklinde belirir. Periler Kralı Oberon gelmiştir. Bunu önce klarinette başlayan, sonra üfleme ve yaylı çalgıların birlikte duyurduğu çok sade, ancak zarif ve lirik aşk teması izler: Âşık çift ay ışığında dolaşmaktadır. Sonra canlı pasajlarla korno ve trombonlarda, sonra da tiz flüt ve klarinetlerde buruk ve sert bir dans belirir: Soytarıların dansı bir eşek anırtısıyla desteklenir. Tüm bu garip şekiller ormanda buluşmuştur. Sonra yine gecenin fısıltıları, hışırtıları belirir; periler geçmektedir. Çok hafif şekilde kornolar Oberon temasıyla veda ederken, üfleme

çalgılar girişteki akorlarla tekrar yokluğa dönüşü vurgular.

Mendelssohn'un bu uvertürde ilginç biçimde yükselen bir motifle Oberon'un girişini, aynı motifin tersine alçalışıyla da çıkışını leitmotif şeklinde duyurmasını ondan dört yaş daha genç olan Wagner daha sonra alaycı biçimde "Perilerden çok sivrisinekleri dinledik" diye eleştirmiştir.

En çekici buluşları yansıtan Scherzo 3/8'lik ölçüde ve Sol minör tonda bir periler müziğidir. Zarif ve sevimli anlatımlı, adeta kendine özgü büyüleyici bir atmosfer yaratan Scherzo'nun ana teması dinleyiciyi hemen sarar ve sürekli bir canlılıkla, durmadan perpetuum mobile biçimde sürüp giderken, hr iki önemli temayı tek sesli (unison) yaylılarla tahta üflemler duyurur.

3/4'lük ölçüde ve Do diyez minör tonda, romantik havadaki Noktürn ise gerçek Mendelssohn'u, Smzsüz Şarkılar'ın bestecisini duyurur gibidir ve bir korno solosuyla seçkinleşir.

6/8'lik ölçüde ve La mışnör tondaki İntermezzo (ara müziği) özlemlili bir anlatımla, daha çok tutkulu bir havadadır. Majör tonda, şakacı tavırlı ve neşeli (Allegro) bir bölümle sonuçlanır.

- Aktüze İ. Müziği Okumak. Pan Yayıncılık. Nisan 2003.
- [http://imslp.org/wiki/A_Midsummer_Night's_Dream,_incidental_music,_Op.61_\(Mendelssohn,_Felix\)](http://imslp.org/wiki/A_Midsummer_Night's_Dream,_incidental_music,_Op.61_(Mendelssohn,_Felix))

